

# Çe?itlilik ve Sosyal Adalet Ölçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çe?itlilik ve Sosyal Adalet Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.  
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18435>

## Özet

Bu akademik giri?, Seyithan Demirdag taraf?ndan 2017 y?l?nda Türkçeye uyarlanan Çe?itlilik ve Sosyal Adalet Ölçe?i'ne (ÇSAÖ) odaklanmaktadır. Ölçek, bireylerin **çe?itlilik** ve **sosyal adalet** kavramlar?na yönelik tutum ve alg?lar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir araçtır. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültüründeki psikometrik özelliklerini, özellikle geçerlik ve güvenilirlik düzeylerini incelemeyi hedeflemiştir. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?larak uygulanmaktadır ve e?itim bilimleri alan?nda yap?lan ara?t?rmalarda kullan?ma sunulmuştur.

## Anahtar Kelimeler

Çe?itlilik, Sosyal Adalet, Tutum Ölçe?i, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, 5'li Likert.

## Yazarlar

Seyithan Demirdag

## Amaç

Çe?itlilik ve Sosyal Adalet Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin toplumsal farklılıklara kar?? gösterdikleri duyarlılık düzeyini ve toplumsal kaynaklar?n adil dağıtım? ile fırsat e?itliliği gibi konular? içeren **sosyal adalet** ilkelerine olan inançlar?n? ölçmektir. Bu ölçek, özellikle e?itim ve psikoloji alanlar?nda çal??an profesyonellerin, öğrencilerin veya katılımcıların çe?itliliğe ve adalete yönelik tutumlar?n? nicel olarak belirlemelerine olanak tanır.

Ölçek, sosyal psikoloji ve e?itim psikolojisi ara?t?rmalarında, bireylerin kapsayıcılık ve e?itlik konularındaki farkındalık seviyelerini saptamak, bu farkındalıklar? etkileyen faktörleri ara?tırmak ve bu konularda yürütülen e?itim programlar?n?n etkinliğini de?erlendirmek için kritik bir araç olarak hizmet vermektedir.

## Yapı

ÇSAÖ, psikolojik bir yapı olarak, bireylerin toplumsal farklılıklara (etnik köken, kültür, cinsiyet, sosyoekonomik durum vb.) yönelik kabul ve kapsayıcılık e?ilimlerini yansıtan karmaşık bir yapıyı ölçmektedir. Ölçe?in ölçtü?ü yapı, genellikle iki ana bileşen etrafında şekillenir: **Çe?itliliğe Yönelik Tutum** (farklılıklara de?er verme ve dahil etme) ve **Sosyal Adalet Taahhüdü** (e?itsizliklerin giderilmesi ve adil kaynak dağıtım? için sorumluluk hissetme).

Bu yapı, bireyin sadece çe?itliliği kabul etme e?ilimini değil, aynı zamanda aktif olarak sosyal e?itsizliklerin azaltılmasına yönelik bir sorumluluk alma düzeyini de yansıtır. Ölçe?in maddeleri, bu iki temel boyutu kapsayacak şekilde hazırlanmıştır, böylece katılımcıların hem bilişsel hem

de duygusal düzeydeki sosyal adalet alg?lar? derinlemesine incelenebilir.

## Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Seyithan Demirdag taraf?ndan 2017 y?l?nda yay?mlanan uyarlama çal??mas?nda detayl?ca incelenmi?tir. Uyarlama sürecinde, ölçe?in maddelerinin Türkçeye kültürel ve dilbilimsel aç?dan uygunlu?u sa?lanarak içerik geçerli?i desteklenmi?tir. Yap?lan psikometrik analizler, ölçe?in orijinal yap?s?na uygun olarak Türk kültüründe de geçerli bir ölçüm aracı oldu?unu göstermi?tir.

Özellikle yap? geçerli?i, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) veya Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) yöntemleriyle test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak belirlenen faktör yap?s?n?n (alt boyutlar?n?) Türk örnekleminde de istatistiksel olarak anlaml? ve kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

## Güvenirlik

Çe?itlilik ve Sosyal Adalet Ölçe?i'nin güvenilirlik analizleri, ölçe?in iç tutarlıl??n? de?erlendirmek üzere yap?lm??t?r. Demirdag (2017), Cronbach Alfa iç tutarlılık katsay?s?n? hesaplayarak ölçe?in genelinde yüksek düzeyde bir iç tutarlıl??a sahip oldu?unu rapor etmi?tir. Bu yüksek **güvenirlik** katsay?lar?, ÇSAÖ maddelerinin ölçülmek istenen psikolojik yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Yüksek güvenilirlik bulgular?, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı benzer gruplarda uyguland??nda benzer sonuçlar üretece?i anlam?na gelmektedir, bu da ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m güvenilirli?ini art?rmaktadır.

## Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas? kapsam?nda, Çe?itlilik ve Sosyal Adalet Ölçe?i'nin orijinal formunun faktör yap?s?n? Türk örnekleminde do?rulamak amacıyla faktör analizi uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar?n? (genellikle Çe?itlilik Alg?s? ve Sosyal Adalet Taahhüdü) Türk kültürü ba?lam?nda da koruyup korumad??n? belirlemek için hayati önem ta??maktadır.

Faktör yükleri ve model uyum indeksleri, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n korundu?unu ve maddelerin ilgili faktörlere yeterli düzeyde yüklendi?ini göstermi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in kültürel adaptasyonunun ba?arılı oldu?unu ve yap?sal geçerli?inin sa?land??n?n? teyit etmektedir.

## Araç

**Test Çe?idi:** Uyarlama

**Format:** Çok Maddeli Öz Bildirim Ölçe?i

**Derecelendirme:** 5'li **Likert ölçe?i** (Örne?in: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum)

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyon (Uyarlama çal??mas? genellikle e?itim fakültesi ö?rencileri üzerinde yap?lm??t?).

**Ya? Grubu:** Genç Yeti?kinler (18+)

**Popülasyon Detaylar?:** Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? spesifik örneklem, *Karaelmas E?itim Bilimleri Dergisi*'ndeki makalede detayland?r?lm??t?r.

**Test Metodolojisi:** Ka??t/Kalem veya dijital ortamda uygulanan öz bildirim yöntemi.

## Anahtar Kelimeler

Psikometri, Likert Tipi, Tutum, Kapsay?c?l?k, E?itlik, E?itim Psikolojisi.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Seyithan Demirdag

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Bilinmiyor (Makalede belirtilmemi?tir.)

**?leti?im E-posta Adresi:** seyithandemirdag@gmail.com

**Yaz??ma Adresi:** Makalenin yay?mland??? dönemdeki akademik kurum adresi (Detaylar için makaleye ba?vurulmal?d?).

## ?zinler, Ücret ve Test Y?I?

**Test Y?I?:** 2017 (Uyarlama çal??mas?n?n yay?nland??? y?)

**?zinler ve Ücret:** Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için genellikle yazar?n izni gereklidir. Yazar?n e-posta adresi üzerinden ileti?im kurulmas? önerilir. Ölçek, bir akademik yay?n içerisinde sunuldu?u için, kullan?m ücreti hakk?nda spesifik bir bilgi bulunmamaktad?r.

## Kaynaklar

### Temel Referans:

Demirdag, S. (2017). Çeşitlilik ve Sosyal Adalet Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Karaelmas Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 273-284.

### Ek Bilgiler ve Erişim:

Makalenin orijinal bağlantısı şu adreste mevcuttur: [ebd.beun.edu.tr](http://ebd.beun.edu.tr)

Ölçeğin orijinal PDF belgesi şu adresten indirilebilir: [cesitlilik-ve-sosyal-adalet-olcegi-toad.pdf](#)

## Çeşitlilik ve Sosyal Adalet Ölçeği Maddeleri

**ÖNEMLİ:** Aşağıdaki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Kullanım için yazarla iletişime geçilmesi veya referans makaleye başvurulması gerekmektedir.

Maddeler bu girişte mevcut değildir. Kullanıcıların ölçek maddelerine erişmek için Demirdag (2017) referansındaki makaleyi incelemeleri tavsiye edilir.